

KULTURNI DOM
NOVA GORICA

Glasba

Galerija

Film

Ponedeljek, 16. oktober 2023, ob 20.15

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

43. sezona / 1. koncert

TROBILNI KVINTET

SIBRASS

Franc Kosem, trobenta

Jure Gradišnik, trobenta

Jože Rošer, rog

Žan Tkalec, pozavna

Jernej Oberžan, tuba

Trobilni kvintet SiBRASS sodi med najvidnejše in najaktivnejše trobilne zasedbe zadnjega desetletja na Slovenskem. Nastal je jeseni leta 2011 na pobudo članov Orkestra Slovenske filharmonije in Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Svoj repertoar oblikujejo z deli uveljavljene literature izvornih skladb in priredb ter obenem naročajo tudi nova dela slovenskih skladateljev. Sestav so v svoje programe doslej povabili Narodni dom Maribor, Ljubljana Festival, Zavod Celeia, Sokolski dom Škofja Loka, Festival Velenje, Kulturni dom Franca Bernika Domžale, njihovo koncertiranje po Sloveniji pa je doslej podprlo tudi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Ansambel je nastopil tudi v Nemčiji, Avstriji, Italiji in na Hrvaškem. Tokrat bo kvintet nastopil v naslednji zasedbi: **Franc Kosem** in **Jure Gradišnik** – trobenta, **Jože Rošar** – rog, **Žan Tkalec** – pozavna in **Jernej Oberžan** – tuba. Trobilni kvintet SiBRASS se bo predstavil z razgibanim programom, na katerem najdemo nekaj klasičnih uspešnic, kot so *Kvintet* Michaela Kamena, *Vuelta del fuego* Kevina McKeeja, *Spiritual Waltz* Enriqueja Crespa in *Plesna suita* Leonarda Bernsteina, *Trobilni kvintet št. 2 v Es-duru, op. 6* Viktorja Evalda, ki je eno temeljnih del repertoarja za to zasedbo, in tri dela slovenskih skladateljev – *Kolovrat* Uroša Kreka, *Slovenski ragtime* Jožeta Privška ter novo delo Anžeta Rozmana, v Hollywoodu živečega in delujočega vsestranskega glasbenega ustvarjalca, ki je izpolnil naročilo društva SiBRASS.

Klasik slovenske glasbe 20. stoletja **Uroš Krek** je v svojem umetniškem izrazu redko posegel na področje modernizma, nekatere njegove prvine pa je občasno spajal s tradicionalnimi kompozicijskimi sredstvi in oblikami preteklih obdobj. Njegove stvaritve so vselej dovršene, obrtniško izbrušene, strukturno pregledne, muzikalno inventivne in mestoma prežete z ljudskimi motivi. V zrelem ustvarjalnem obdobju je Krek ob prenovi gradu Kolovrat zložil tri kratke skladbe za trobilni kvintet in jih poimenoval po njem, tam so bile tudi izvedene. *Kolovrat* (1984) tako sestavljajo *Vabilo*, *Počastitev* in *Poslovitev*. *Vabilo* je najkrajši stavek, zanj so značilni fanfarni nastopi posameznih glasbil, ki se postopno združijo v mogočno introdukcijo. Tudi osrednji počasnejši stavek je slovesne narave, niz treh skladb pa zaokroži še *Poslovitev* s klici lovskih rogov, ki so postavljeni v kontekst skladateljevega harmonsko zabeljenega glasbenega stavka. Lovski motivi postajajo vse redkejši in počasi izzvenijo v daljavi.

Ruskega skladatelja **Viktorja Evalda** danes lahko mirno označimo za nekakšnega duhovnega očeta zasedbe trobilnega kvinteta, kamor je prispeval štiri tovrstna dela, repertoarne klasike, zložene za dva korneta, altovski in tenorski rog in tubo. Z njimi je postavil trdne temelje novemu mediju, ki se je dodobra uveljavil v 20. stoletju. Svoj prvenec, ki je danes po spletu okoliščin označen z zaporedno številko 4 (veljal je za neizvedljivega, zato ga je Evald predelal za godalni kvartet in izdal kot svoj op. 1), je zložil v drugi polovici 80. let 19. stoletja. Leta 1890 je ustvaril *Kvintet št. 1 v b-molu, op. 5*, kot zadnji je nastal *Kvintet št. 3 v Des-duru* (1912), vmes pa še *Kvintet št. 2 v Es-duru* (1905), ki v izvedbi Kvinteta SiBrass prav na tem koncertu zaokroža štiriletno predstavitev vseh Evaldovih kvintetov v sklopu koncertnega cikla SiBrass. Skladatelj je v vseh štirih spretno poudaril virtuoznost posameznih trobil in homogenost, ki jo tovrstni trobilni ansambel ponuja. Kot preostale tri tudi *Kvintet v Es-duru*, pisan v heroični tonaliteti torej, če gre soditi po Beethovnovi *3. simfoniji*, prežema romantični idiom, ki pa v tej skladbi zadobiva dodatne razsežnosti. Značaj uvodnega stavka, *Allegro risoluto*, določa tridobni metrum, ki se iz začetnega »ländler« vzdušja prevladujoče prve teme postopoma razvije v tonaliteti primeren slavnostni značaj. Obsežni počasni stavek v istoimenskem molu je zasnovan kot variacije na temo žalne koračnice. Delo sklence resnično virtuozni *Allegro vivace*, v kateri kot drobne aluzije na sklep Brahmsove *2. simfonije* zaslišimo kratke fanfarne motive, po pravih akrobacijah v vseh petih partih pa ga sklence nenadno umirjeni zaključek.

Urugvajski pozavnist, aranžer in skladatelj **Enrique Crespo** sodi med pomembna imena »klasične« glasbe za trobilni kvintet. V rojstnem Montevideu je študiral glasbo in arhitekturo. Po študiju ga je pot zanesla v Nemčijo, kjer je sprva igral kot solopozavnist pri Bamberških simfonikih, dobro desetletje pozneje, leta 1980, pa je postal član Radijskega simfoničnega orkestra iz Stuttgarta. Bil je tudi soustanovitelj slovitega nemškega trobilnega ansambla German Brass. Precej priljubljena je Crespova *Ameriška suita št. 1*, nič manj pa za njo ne zaostaja *Spiritual Waltz (Duhovni valček, 2002)*; v njem je skladatelj v razpoznavnem tridobnem ritmu pogosto prepletel po več glasbenih misli naenkrat, na širši strukturni ravni pa je spojil značaj dunajskega valčka na eni ter ameriške duhovne glasbe na drugi strani.

Še bolj sproščeno delo je *Vuelta del Fuego* (2008) Kevina McKeeja, ki ustvarja pretežno dela za trobila v različnih zasedbah. Američan je navdih za skladbo, katere naslov lahko prevedemo kot *Ognjeni povratek* oziroma *Ognjeni obroč*, našel v značilnem mehiškem »Zorro« zvoiku, v katerem se »kičasta, skoraj pretirana romantičnost združuje z neprekosljivo eleganco«. V vsakem primeru je glasba, nastala za Trobilni kvintet Continuum, katerega član je bil v času nastanka tudi skladatelj, nadvse ilustrativna in v misli priključuje prizore s strastnim stripovskim ali filmskih zamaskiranim mečevalcem v glavni vlogi.

V Kaliforniji živeči in delujoči **Anže Rozman** je eden najuspešnejših slovenskih glasbenih ustvarjalcev mlajše generacije. Razpet je med pretežno komorno »klasično« glasbo in filmskimi partituro, ki v zadnjih letih pri njem prevladujejo. O svojem novem delu *Poti življenja*, s katerim je izpolnil naročilo Društva SiBrass, je zapisal: »Skladba temelji na zgolj štirih akordih. Ta akordična zveza mi je v zadnjih mesecih postala zelo ljuba in niti sam ne vem točno zakaj. Osebnost mi akordična zveza predstavlja nejasno čustvo. Morda zato, ker je te štiri akorde težko umestiti v jasno tonaliteto. Akordično zvezo sem uporabil že v mnogih kompozicijah moje filmske glasbe, še zlasti pa v glasbi, ki jo ravnokar pripravljam za novo RTV serijo *Življenje Tomaža Kajzerja*.« Glasba torej temelji na stalnih, repetitivnih harmonskih zvezah, ki jih Rozman variira s spreminjanjem dinamike in še zlasti uporabo različnih ritmičnih motivov.

Večkrat nagrajeni ameriški skladatelj, aranžer in dirigent **Michael Kamen** je bil raznovrstna glasbena osebnost. Njegov opus pretežno sestavljajo aranžmaji popularne glasbe in filmske partiture, le redka pa so dela, ki jih lahko umestimo na področje umetnostne, resne klasične glasbe. Med zadnja sodi *Kvintet* (2002), ki ga je Kamen zložil za slovito trobilno zasedbo Canadian Brass. Kratko, emocionalno in s toplino avtorjevih filmskih partitur prežeto skladbo zaznamuje bogata melodična invencija, ki ponuja glasbenikom obilo možnosti za muziciranje. Glasbeni tok se razrašča iz uvodnega pastoralnega motiva roga, ki tekom skladbe prelivajoče se odzvanja tudi v preostalih glasbilih.

Plesna suita za trobilni kvintet (1989) je eno zadnjih del velikega dirigenta in skladatelja **Leonarda Bernsteina**. Nastala je po naročilu za jubilejni 50. gala večer Ameriškega baletnega gledališča v Metropolitanski operni hiši, 14. januarja 1990. Sestavlja jo pet hudomušnih, lahkotnih stavkov, ki pa so mestoma v nasprotju z izvajalsko zahtevnostjo partov. Bernstein bi po naročilu moral napisati glasbo za ples, a zaradi kratkosti stavkov koreografi niso mogli napraviti kakršnegakoli plesnega razvoja. Suita je bila tako izvedena na odru kot zaključeno glasbeno delo, izvajalci pa so bili člani slovite zasedbe Empire Brass Quintet, ki ji je skladatelj tudi posvetil *Plesno suito*. A to je šele začetek posvetil. Vsakega od petih stavkov je namreč Bernstein posvetil enemu od kolegov koreografov, nekatere pa tudi svojim prijateljem oziroma družinskim članom. Uvodni stavek, *Dancisca, za Antonyja*, posvečen Antonyju Tudorju, je izvirno nastal kot vnukinji posvečena klavirska skladba. Sledita ironični *Valček, za Agnes* in bitonalni *Bi-Tango, za Miša* posvečena Agnes de Mille oz. Mihailu Barišnikovu. Četrty *Dvokorak* oz. *Two-Step, za gospoda B-ja*, ki ga je Bernstein prvotno zložil kot *Spiky Song* za svojega vnuka, je uradno posvetil Georgeju Balanchineju, sklepni *MTV, za Jerryja*, ki je deloma tudi poklon televizijskemu programu, pa Jeromu Robbinsu.

V podobnem, še nekoliko bolj slovesno-zabavnem slogu spored zaokroža *Slovenski ragtime*, delo z nezmotljivim glasbenim podpisom **Jožeta Privška**, enega prvakov slovenske zabavne glasbe, ki je v več kot treh desetletjih kot vodja Plesnega orkestra Radia Ljubljana (današnjega Big Banda RTV Slovenija) v slovenski glasbi pustil neizbrisljiv pečat z brezštevlnimi uspešnicami, popevkami, projekti.

Mihael Kozjek

PROGRAM:

- **Uroš Krek:** Kolovrat
- **Viktor Ewald:** Trobilni kvintet št. 2 v Es-duru, Op. 6
 - I. *Allegro risoluto*
 - II. *Tema z variacijami*
 - III. *Allegro vivace*
- **Enrique Crespo:** Spiritual waltz

- **Kevin McKee:** Vuelta del fuego
- **Anže Rozman:** Poti življenja *
- **Michael Kamen:** Kvintet
- **Leonard Bernstein:** Plesna suita
- **Jože Privšek:** Slovenski ragtime

* *krstna izvedba, naročilo društva SiBrass*

NAPOVEDUJEMO:

OKTOBER JAZZ 2023

GAL FURLAN QUARTET

Mala dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

Sreda, 25. oktober, ob 20:00

Gal Furlan, bobni
Jure Boršič, tenorski saksofon
Anton Lorenzutti, kitara
Timi Vremec, bas

DAVID MOZETIČ 5TET

Mala dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

Četrtek, 26. oktober, ob 20:00

David Mozetič, saksofon in flavta
Marko Čepak Maki, kitara
Blaž Pahor, klavir
Ilj Pušnik, kontrabas
Gašper Peršl, bobni

MIA ŽNIDARIČ in STEVE KLINK TRIO feat.

VOLKER HEINZE & MARCUS RIECK (Slovenija, ZDA, Nemčija)

Mala dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

Petek, 27. oktober, ob 20:00

Mia Žnidarič, vokal
Steve Klink, klavir
Volker Heinze, kontrabas
Marcus Rieck, bobni

ANDY SHEPPARD Trio (Velika Britanija, Italija, Portugalska)

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

Sobota, 28. oktober, ob 11:00

Andy Sheppard (Velika Britanija), tenorski in sopranski saksofon
Rita Marcotulli (Italija), klavir
Carlos Bica (Portugalska), kontrabas

JIM & THE SCHRIMPS (Nemčija, ZDA)

Vila Vipolže

Nedelja, 29. oktober, ob 15:30

Asger Nissen, altovski saksofon
Julius Gawlik, tenorski saksofon
Felix Henkelhausen, kontrabas
Jim Black, bobni

KULTURNI DOM
NOVA GORICA

Glasba

Galerija

Film

Bevkov trg 4
5000 Nova Gorica

E: pr@kulturnidom-ng.si

W: www.kulturnidom-ng.si

T: +386 (0)5 335 40 13